

OPTIUNI de tip EQUITY OPTIONS

OPORTUNITATI SI BENEFICII PENTRU PIATA DE CAPITAL ROMANEASCA

- PART 1 -

Trecem de o perioada insemnata de timp prin evenimente unice la nivel de secole, cum ar fi pandemie sau razboi in Europa si inflatie la cote apropiate de stagflatie, evenimente care pun la grea incercare orice investitor, atunci cand are ca tinta obtinerea unui profit real pozitiv. Greu de crezut ca randamentul unei investitii sub forma de dividende la un nivel sub 10%, reprezinta un ajutor confortabil pentru atingerea acestei tinti.

Pe bursa avem o paleta larga de instrumente financiare, cum ar fi : actiuni, obligatiuni, certificate, warranturi, dar lipsesc optiunile si ma refer in special la optiunile cu decontare fizica.

Optiunile sunt intrumente financiare care aduc un mare plus tranzactionarii si ofera investitorilor posibilitatea crearii unei strategii complexe, care sa le aduca randamente mai mari si reducerea riscurilor, deci satisfactii mai mari.

Strategiile nu sunt atat de complexe si nici riscurile de tranzactionare atat de mari, daca tranzactionarea se face acoperit. Tranzactionarea "naked" inseamna, ca in momentul tranzactionarii, participantul, care isi asuma obligatiile ce rezulta din tranzactionarea optiunilor respective, nu are toate resursele necesare decontarii optiunilor la scadenta. In consecinta tranzactioneaza la un efect de levier mare, cu riscul de a nu deconta. Depune doar o marja, ca fiind o cota din resursele necesare.

Am sa incerc, conform viziunii mele, sa arat acest lucru, in speranta ca o orientare a tuturor participantilor in piata, catre optiuni, ar putea face din ce in ce mai vizibile oportunitatea si beneficiul tranzactionarii optiunilor si ar grabi procesul de trecere catre o piata de capital completa.

Tranzactionarea pe bursa are la baza, in mod simplist vorbind, urmatorul proces: investitorul in baza unor informatii, urmand anumite rationamente si planuri alese personal, decide sa investeasca in anumite actiuni. Actiunile sunt, dupa parerea mea, cea mai directa participare la procesul economic, cu toate riscurile sau beneficiile sale. Dupa o anumita perioada de timp, mai scurta sau mai lunga, investitorul obtine beneficiile, conform evolutiei investitiei si a pretului investitiei, riscul transformandu-se in pierdere sau oportunitatea in profit.

De cele mai multe ori si in proportie majoritara, investitorii aleg sa pastreze investitia, iar intr-o proportie minoritara, aleg sa faca operatiuni repetate de cumparare si vanzare, in incercarea de a-si majora profitul. Incercarea de a majora profitul, printr-o tranzactionare extrem de activa, intr-o proportie covarsitoare, sfarseste doar in a majora cheltuielile cu comisioanele si pierderile din vanzari.

In acest stadiu (la acest moment), piata nu ofera multe variante investitorilor, decat aceea de a intra intr-o investitie si a obtine dividende si un profit la o evolutie exceptionala de crestere a pretului actiunilor. Perioada de asteptare, pana la fructificarea prin vanzare a actiunilor, poate fi foarte lunga, de ordinul anilor sau poate chiar a zecilor de ani si in afara dividendului, alt beneficiu pentru investitor nu exista. De asemenea, momentele de scadere a pretului actiunilor, dpdv psihologic, pentru orice investitor, sunt momente de disconfort maxim.

Optiunile sunt instrumentele care ofera variantele de randament suplimentare din detinerea actiunilor suport si protectie la scaderea preturilor actiunilor suport. Ele, asa cum le vad eu, fac trecerea la un stadiu superior al pietei de capital, un stadiu mai complex si mult mai dinamic, cu o crestere

substantiala a satisfactiei clientilor si a reducerii grijilor lor.

Evident sunt extrem de benefice si pentru intermediari si pentru bursa per ansamblu, crescand dinamica pietei si implicit volumele de tranzactionare.

Ce sunt optiunile?

Teoria lor este mult mai larga, decat ce va prezint aici, dar pentru o buna intelegere a functionarii lor si a modului in care un investitor le poate utiliza si integra in strategiile sale de investire, ma limitez la optiuni pe actiuni cu decontare fizica si cu exercitare la scadenta (de tip european). Motivul principal este ca sunt cele mai legate de piata activului suport si de aici oportunitatea si beneficiile lor si bineinteles perceperea lor mai usoara.

Optiunile sunt instrumente financiare de 2 tipuri: CALL si PUT.

Optiunea CALL este instrumentul financiar, care ofera cumparatorului dreptul de a cumpara un anumit numar standardizat de actiuni, ale activului suport, de la vanzator, la un pret si la o data numite pret de exercitare si respectiv scadenta ce sunt caracteristicile optiunii.

Optiunea PUT este instrumentul financiar, care ofera cumparatorului dreptul de a vinde un anumit numar standardizat de actiuni, ale activului suport, ale sale, catre vanzator, la un pret si la o data numite pret de exercitare si respectiv scadenta ce sunt caracteristicile optiunii.

Optiunile au urmatoarele caracteristici:

–**Activul suport** : reprezinta actiunile emitentului care stau la baza decontarii la scadenta;

–**Marimea**: reprezinta numarul de actiuni ce fac obiectul decontarii, numar standardizat si stabilit din faza de emitere a optiunilor , poate fi 10,100, 1000, orice numar , dar in principiu trebuie sa reflecte puterea de cumparare a participantilor, altfel scade foarte mult lichiditatea ramanand doar teritoriul unor fonduri mari.

–**Pret de exercitare**: reprezinta pretul la care la scadenta se va face decontarea actiunilor conform exercitarii dreptului cumparatorului si obligatiilor asumate de catre vanzator, indiferent care este pretul in piata activului suport;

–**Scadenta**: reprezinta data exacta in care tranzactionarea si termenul de viata al instrumentului financiar optiunea in cauza inceteaza , urmand ca in baza cererii exprese a cumparatorului numita exercitare sa inceapa procesul de decontare. Decontarea se va face conform cu transpunerea drepturilor cumparatorului si a obligatiilor vanzatorului asumate din tranzactionarea optiunilor intr-o tranzactie;

–**Prima**: reprezinta singurul element nestandardizat si supus tranzactionarii si este o suma de bani negociata in bursa, pe care o plateste cumparatorul optiunii catre vanzatorul optiunii pentru ca acesta sa-si asume obligatiile ce decurg din tipul optiunii (adica sa vanda actiunile suport in cazul CALL, respectiv sa cumpere actiunile suport in cazul PUT la scadenta si la pretul de exercitare specificat).

Observatie:

Din descrierea optiunilor putem observa, ca in procesul de tranzactionare, cumparatorul plateste prima si obtine un drept si nu are nici o obligatie. La scadenta, daca doreste si este oportun poate exercita optiunea, dar nu este obligat. In cazul exercitarii, (adica in cazul in care cumparatorul isi exprima clar intentia de a beneficia de dreptul obtinut) trebuie sa devina contraparte la tranzactia de decontare si atunci va trebuie sa vina cu bani sau cu actiuni. Suma de bani reprezinta contravaloarea actiunilor cumparate la pretul de exercitare, in cazul cumpararii CALL sau trebuie sa vina cu actiunile, pe care are dreptul si poate sa le vanda la pretul de exercitare, in cazul cumpararii PUT.

Obligatia si deci riscul este la vanzatorul de optiuni care se obliga sa vanda actiuni (vanzare CALL) sau sa cumpere actiuni (vanzare PUT) la pretul de exercitare. Riscul acesta se poate propaga catre toti participantii in piata, daca vanzarea este “naked”, neacoperita de contravaloarea obligatiei si

de asta este necesara institutia Contrapartii Centrale. Daca vanzatorul depune integral obligatia sa, chiar din ziua tranzactiei, riscul devine 0, iar vanzarile de optiuni se cheama ca sunt covered (acoperite).

Foarte important este de observat ca doar in cazul optiunilor cu decontare fizica, exista aceasta posibilitate. In cazul optiunilor cu decontare in bani la vanzarea optiunilor CALL este imposibil ca vanzator, sa depui aceasta obligatie, deoarece nu ai cum sa stii cat de mare va fi in bani la scadenta. Pe cand in cazul optiunilor cu decontare fizica ai de dat o cantitate de actiuni, ceea ce e cat se poate de realizabil.

Acest motiv este unul foarte important, dar nu singurul, privind acceptarea, perceptia si afinitatea investitorilor pentru acest gen de optiuni.

Cum ar putea fi abordarea tranzactionarii optiunilor, dpdv al investitorilor? Ce oportunitati si beneficii prezinta ele pentru piata de capital in ansamblul ei? Imi pot imagina anumite aspecte, pe care o sa vi le prezint in continuare si voi incepe luand fiecare caz in parte, de cumparator sau vanzator pe fiecare tip de optiune.

Numele meu este Neacsu Vasile Radu, sunt investitor si lucrez in piata de capital din 1997, in prezent sunt angajat al Estinvest SA Focsani Agentia Braila. Am absolvit cursurile Universității din Galați, Facultatea Nave, devenind astfel inginer mecanic în 1990, meserie pe care am practicat-o pana în 1997. Din 1993 pana în 1999 am urmat și absolvit cursurile Facultății de Management din cadrul ASE București. Imaginea mea asupra proceselor economice din cadrul unei societăți comerciale și a economiei în ansamblul ei avea să se lărgască, să se completeze prin prisma cunoștințelor căpătate, de economist specializat în management și de inginer. De-a lungul timpului impreuna cu clientii am participat activ in tranzactionarea derivatelor cu optiuni, obtinand experienta practica in acest domeniu. Completarea pregatirii mele profesionale a venit firesc, ca o necesitate, o data cu evolutia pietei de capital romanesti si în urma studiilor si a examenelor am obtinut calitatea de consultant de investitii.

Disclaimer: Acest material are scop informativ si educatiional si nu constituie consultanta si nici nu poate fi asimilat consultantei de orice fel, cu privire la operatiunile care includ instrumente financiare, respectiv recomandare de investitii sau oferta de a cumpara sau vinde instrumente financiare, in conformitate cu legislatia incidentă pietei de capital din Romania. Bursa de Valori Bucuresti nu garantează corectitudinea datelor si informatiilor prezentate.